

Simon Henricus

**Oratiuncula De Nobilissima Consultandi Dexteritate in publico & solemn
magistrali actu consensu & iussu amplissimae Facultatis Philosophicae in ... Ad
Varnum Athenaeo conscripta, & 25. Maii recitata a M. Simone Henrici Chilonio-
Holsato**

Rostochi[i]: Pedanus, 1626

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn729452387>

Druck Freier Zugang

RU phil 7626

Simon Henrici

Phil

R. M. p. 10

Oratiuncula

DE

NOBILISSIMA
CONSULTANDI DEXTE-

ritate in publico & solemnī magistrālī actū
consensu & jussu amplissimæ FACULTATIS PHI-
LOSOPHICÆ in florentissimo ac celeberrimo AD
VARNUM ATHENÆO conscripta, &

25. Maij recitata

M. SIMONE HENRICI

Chilonio-Holsato.

Rostochi

Typis JOACHIMI PEDANI Academiae typog.
Anno M. DC. XXVI.

1746

*Illustriſſimo & Potentiſſimo Principi ac
Domino,*

DN. FRIDERICO,
Hæredi Norvegiæ, Duci Schlefivici, Holſa-
fatia, Stormariæ & Dithmarfia, comiti Oldenburgici &
Delmenhorſtia, Muſarum Nutritori magnificentiſſimo,
Domino & Evergetæ ſuo clementiſſimo, hoc quicquid
eſt humilimè inſcribit, atq; pacem pacificam, gra-
tiam gratiorem, felicitatem felicif-
ſimam precatur.

EDite Dux Muſis, & iſſdem dedite totus,
conſuetos iterat noſtra Thalia ſonos,
Pernovit Lippus, pernovit tonſor amuſſim,
Quod datur ingrato pejus in orbe nihil
Hoc quoties mecum memori ſub pectore volvo,
prædico, quæ peperit *Gratia Veſtra* mihi.
Prædico quod quondam Borſholmia vidit Alumnum
conſenſu veſtro me duo luſtra ſuum.
Prædico quod ſumptu, *Princeps ceſſiſſime*, veſtro
Roſtochij ſtudijs invigilare datum.
Prædico quod licuit miram petiſſe Magiſtri
auxilio veſtro; quis meliora velit?
Non opis eſt noſtræ dignæ præconia laudis
ſolvere. nam ſuperat *Gratia Veſtra* fidem.
Da Deus altitenens, cœli qui ſidera torques
Principe Magnifico præmia digna ferat.
Stet vigor imperij, nocitura pericula pellas,
des pacem, nomen ceu FRIDERICUS habet.
ſuppliciter repeto, repeto: Dux optime, perge
perge meis ſtudijs perge favere precor.

*Illuſtriſſ. Veſtra Ceſſitud. beneficiarius
humil.*

M. SIMON HENRICI

N. N.

Auditores, neminem non gravissimo admirationis ariete percuti, quoties tam decorum hujus Universi Systema altiori mentis indagine secum expendit, inficiabit, non nisi Corydonis cremore saturatus. Si enim in sua principia ab intelligente aliquo resolvatur, ita ut ea, quantum humana fert capacitas, mentis aciei propius subijciantur, quanta quæso rationum congeries efflorescit, quanta stuporis materia sese sistit conspiciendam, quot animi contemplationes, quot oculorum taciti intuitus, quæ membrorum omnium elicitæ concussio, quæ lætitiæ conceptæ myriades emergunt? Et ne fidei vanus habeat in scenam prodire jubeo, sapientiæ fontem inaccessum, potentiæ abyssum, justitiæ amussim authorem Deum: materiam, ne analogiam quidem veræ realitatis repræsentantem: ordinem concinnum, in hærenti pulchritudine de meliori nota commendatum: rationem impulsivam, generalissimam ac principem gloriam Dei; specialem & subordinatam, usui hominis destinatam, quem poli Triarcha tantis dotibus exornavit, ut si naturâ illius ad sublunaria hæc quæq; conferre susceperis, omnia à tergo illi relinqui videbis. Quis illam Numinis veri contemplationem, illam in judicando solertiam, in indagandis rebus perspicacitatem, in erroribus conficiendis acrimoniam, in veritate apprehendenda sollicitudinem, condigno non extolleret encomio? Quæ omnia, & sexcenta alia, nobilitate haud inferiora, intimo pectoris humani penetrata

A 2

tra

trabali clavo adfixa. Et licet hinc ingens sese ostendat di-
versitas, ita ut rarò hæc omnia conjunctim sumpta in
uno aliquo individuo sedem fixisse animadvertas, tamen
ea, quæ uni desunt, in altero suppleantur, & virtus hæc
in illo, alia in alio radices egit, ut si à singulis suas insitas
virtutes mente abstrahas, citra pulveris tactum perfe-
ctum omnium virtutum chorum consequaris constitu-
tum. Sub quarum classem cum cadit & illa *nobilissima in
consultando dexteritas, in iudicando rectitudo*, non abs re
facturum me puto, si eam consensu & jussu clarissimorum
Dominorum Præceptorum publico hoc loco non artifi-
cioso verborum papavere, quod meo me pede metiens
rhetorum scholis & Agamemnonis Talchybio remitto,
paucis perstringam. Vos verò Auditores æternum colen-
dissimi, vos eâ, quâ par est observantiâ compello, ut meâ
audaciam in tractanda hæc tam ardua re vester Favor
excuset, meam importunam garrulitatem vestra beni-
gna Attentio perferat, provinciam meis humeris impa-
rem vester Candor sublevet, ut ita vestræ munificentia
filum manu tenens, cæca labyrinthi, quem ingredior,
præcipitia exuperem. At primùm quis non illud omni-
laude dignissimum judicabit? quod illum *autorem* habet,
cujus nutui & jussui fasces submittere coguntur, quæ-
cunq; mundi complexu continentur, cujus potentia nul-
lis limitibus clauditur, scientia nullis errorum maculis
involvitur, qui omnibus unitissimè præsens dominatur,
in omnibus viget, vivit & motum perpetuat. Si enim evenire
solet omnibus bene philosophantibus, ut res quasq; crea-
tas admirando suspiciant animo; quanto magis in do-
norum divinitus collatorum considerationem mens di-
rigenda est, quæ ad Dei naturam proximè accedunt, quæ
vestigia ipsius essentia, quæ sermones taciti divina
maje-

majestatis existunt, quæ quasi consopitus igniculus de-
formata & perdita imaginis divinæ in corporis humani
massasunt abstrusa, ita ut inibi admotis sacri Flaminis
ventilabris possint excitari, luculentasq; flammæ de sese
diffundere. Si artificiosa quæq; summo habeamus loco,
quo putabimus esse habenda illa pretio, quæ non ars, nõ
ingenij subtilitas nõ humana industria paravit: Sed Deus,
Deus dicere volui, cujus soliũ sunt cœli & terra, humana
indigentia indulget, indulta rebus necessarijs adhiberi jus-
sit, adhibita suâ clementi gratiâ moderatur, moderata læ-
tissimo sine terminat. In finitâ sacrosanctæ Triados sapien-
tiâ admiramur, quâ in machinâ mûdi creanda ostendi vo-
luit; quid non suspensis deveneremur animis, *si in nobi-
lissima suæ creature præcordijs* eandem collucentem vi-
deamus? Caveat sibi suos coccyssos iteratõ infusurrans
cuculus, ne, dum hoc sapientiæ miraculum magis per
omnia creata, quàm in una aliqua specie radijs suis re-
fulgere affirmat, suo prodat judicio, cujus sit commatis
& farinæ. Immo si noctuæ ad instar ad clarissimum hoc
jubar cæcutire incipit, corrupto & imbecilli suo intelle-
ctui id referat acceptum. Simulacrum enim illud in sua
natura perfectum & evidens, quoad hominem concer-
nit, permanet, etiamsi quis, nescio quo Palladis butyro
deliburus, vel Circeo poculo potatus, insufficienter idi-
psum apprehendit. Apollinis vexillo indignum illum
dixeris, qui divinam sapientiam *circa hominum mentem*
versari, nec in civilis vitæ conservatione coruscare nega-
verit. Quis nervus erit patriæ, si civilem sapientiâ inde
propulses? quæ basis reipublicæ relinquitur, nisi probatâ
consultationis normâ administratur? quæ stabilitas au-
lis, quod robur dynastiarum palatijs futurum, nisi dexte-
ritate

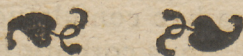

veritate boni regiminis provideantur? quæ salus subditis,
quæ incolumitas urbibus, quæ integritas privatis parietibus,
nisi adscitâ præmaturi iudicij æquitate gubernentur? ô Veneranda consultatio, *quantis scates redundasq;
bonis!* Tu veritatis conservatrix, falsi depultrix: tu patriæ
vigorem reparas: tu fortunis salutem quæris: tu ab innocentium
jugulis injurias, vim, arma retorques: in te vita multorum
vertitur. Quibus te eloquijs exornem, ô amplissima virtus! Tu juvas,
juvas? immò sæpiculè à morte revocas; sine te nemo bene, immò ne vivere,
quidem potest. Approbas quicquid iudicio profectum, vigilijs
comparatum, præclaris exemplis adauctum, industriâ elaboratum,
suscipis sublimè, suades utile, urges necessarium, permittis honestum:
quid est, si hæc non ardua est virtus! Quæ tacita omnibus hunc in modum
loqui videris: nullum commodum regno nisi per me, nulla prosperitas
bello nisi per me, nulla firmitas paci nisi per me, nulla dexteritas
magistratui nisi per me, nulla opibus illæsiō nisi per me, per me
multi vindicantur à flammis, ferro, hostiumq; minis. Agite viri
Magnifici, qui meis castris militatis, reputate vestram præstantiam,
meo lacte acquisitam, intuemini pensulatiùs vestram amplitudinem,
vestram in iudicando sagacitatem, vestram in consilijs instituendis
gravitatem, tori efferemini lætitiâ, quod me matrem vestram
nacti estis, quod ab uberibus meis pependistis, quod meo auxilio
futuros prospicitis casus, prospectos tuti evitatis. Etenim illa
omnia tota, tota inquam, quæ possidetis, mea sunt; nihil ingenium,
nihil copia, nihil vires, nihil rerum mundanarū regina pecunia,
vobis pepererunt. Ingenij subtilitates mentem ex ignorantie
tenebris ad scientiæ solem transferebant; vestrâ in deliberando
providentiâ adjuvatur totus homo.

homo, patria, regumq; turris: Proponamus, quaeso, nobis ante oculos giganteâ fortitudine illustrem, sed nullâ judicij dexteritate qui polleat, cui vel Birria Terentianus in consultationis palæstra palmam præripiat; nonne hunc meritò conferes nuci sine nucleo, testudini sine sono, ovo sine vitello, ceraso sine carne & pedicillo? Quid? Belluæ non hominis est robur, quod postpositis consilijs exeritur: opibus solitarijs non posse alicujus salutem sartam tectam conservari, lippis & tonforibus innotuit. Ancillares quidem operas expediunt, sed principatum non obtinent, salutem vestram dextram sibi supponi expectant, qui Lamiaë cacoethes ad inferos amandatis, qui unicè in id studij, ne vestro tanquam Perillus pereatis invento, qui non ociosi, sed negotiosi, non vagabundi, sed cogitabundi, non Marte, sed arte, non præsidio, sed studio, non gladijs, sed consilijs, res arduas deducitis in actum, qui incogitantiaæ arcem, omnium majorum congluvie suffultam, omni molimine devitatis. Descendite, quaeso, mecum in earum rerum arcam, ex quibus initium ducit præclara consultandi ratio, & *virtutibus in universum sumptis ejus generationem pronis pedibus concedetis*. Nullam enim virtutem sentietis ab hac immunem, nullam alienam, omnis dico virtus, omne quod virtutem redolet, ad ejus constitutionem confluit, illi essentiam largitur. Singularem singularum consensionem adducere, & operosum foret, & Dominos Auditores tædio aliquo oneraret. Vela itaq; mihi contrahenda, ne cymba mare hue illuc transeundo, sui cursus neque modum neq; finem faciat. Sed silentij nube obvolvi non potest sedes, in qua hæc consultandi magistra fixa est, quæ non exterior aliqua corporis superficies, non cor-

pus

pus ipsum, aut alia ignobilis corporis portio; *sed per ani-*
mi vireta pascitur, ut sic nobilissima pars hominis nobi-
lissimum contineat accidens: *Occupatur & usum*,
suum exercet circa omnes disciplinas, circa omnes fa-
cultates, circa omnes res, quæ veniunt in quæstionem: *componitur è legitimo de rebus iudicio: conducit ad verita-*
tis indagacionem, & falsi depulsionem: inheret duntaxat
sapientum animis, stolidæ rationis ductum sequen-
tes summo prosequitur odio: agit hæc virtus in ec-
clesiasticis, agit in politicis, agit in œconomicis: Bel-
lum indicit incogitantia, temeritati, cogitationum irre-
ctitudini: classem omnium virtutum permittit, cum iisdem
conjunctionem contrahit: Saniores eandem quasi pro aris
& focus propugnant, quorum momentosis rationibus &
prægnantibus testimonijs summam accipit lucem, sum-
mmum splendorem, nitorem, vigorem. Accurramus, Do-
mini Auditores, accurramus, hanc sinu gestemus, am-
babus ulnis amplexemur, hanc in omnibus nostris actio-
nibus habeamus comitem, auxiliatricem, ducem. Illa,
patriam ab everfione defendit, illa salutem omniũ qua-
rit, illa tenebricosis solem subministrat, secundas res or-
nat, sinistris refugium aperit. Floreat ergo foris, floreat
domi, pernoctet in rebus publicis, rusticetur in agris, pe-
regrinetur cum omnibus in itinere. Sic patriæ salus o-
ptato constabit tenore, incolumitas manebit regnis, o-
mnium fortunæ præsentissimo eripientur periculo, nul-
lius existimatio injuriã adficietur, hostium tela retor-
quentur, vitâ tranquilliori læti perfruemur.

majestatis existunt, quæ quasi consop
formatae & perditæ imaginis divinæ in
massasunt abstrusa, ita ut inibi admo
ventilabris possint excitari, luculentam
diffundere. Si artificiosa quæq; summo
quo putabimus esse habenda illa pretio
ingenij subtilitas nō humana industria
Deus dicere volui, cujus soliū sunt co
indigentia indulgit, indulta rebus nec
fit, adhibita suā clementi gratiā moder
tissimo fine terminat. Infinitā sacrosan
tiā admiramur, quā in machina mūdi c
luit; quid non suspensis de veneremur
libissima suæ creature præcordijs eandem
deamus? Caveat sibi suos coccyssos
cuculus, ne, dum hoc sapientiæ mira
omnia creata, quàm in una aliqua s
fulgere affirmat, suo prodat iudicio, q
& farinae. Immo si noctuæ ad instar a
jubar cæcutire incipit, corrupto & im
ctui id referat acceptum. Simulacrum
natura perfectum & evidens, quoad
nit, permanet, etiamsi quis, nescio q
deliberatus, vel Circeo poculo potatus
psum apprehendit. Apollinis vexillo
dixeris, qui divinam sapientiam *circa*
versari, nec in civilis vitæ conservatio
verit. Quis nervus erit patriæ, si civile
propulses? quæ basis reipublicæ relin
consultationis normā administretur
lis, quod robor dynastiarum palatij s

